

БАБА МАРТА Легенда за мартеничките

Аспарух вече бил на десния бряг на Дунав. Брат му Баян и сестра му Хуба го чакали на левия бряг и търсели брод за България. Вързали края на бяло кълбо за крака на сокола, за да полети и им покаже брода, по който да минат. Хазарска стрела пронизала Баян. Бликнала алена кръв, която обагрила бялата връв, която трябвало да послужи като знак за Аспарух, че скъпите му брат и сестра идват при него.

След като получил скъпата вест, Аспарух късал конци от бяло - червената нишка, връзвал ги на ръцете на войниците си и повтарял:

“Нишката, която ни свързва да не се прекъсва никога. Да сме здрави, да сме весели, да сме щастливи, да сме БЪЛГАРИ”.

Бил ден първи, март, лето 681.

Честита Баба Марта!

Носенето на мартеници е български народен обичай.

На този ден стопанката на дома ставала рано, измита ла двора и запалвала буен огън. Скоквали от сън децата и тичали да прескачат огъня, за да ги болест не вестява, да им е весело през цялата година. После им връзвали мартенички от усукани бели и червени конци. Когато долитала първата лястовичка или щъркел, децата сваляли мартеничките и ги закачали на първата клонка. Според друго поверие мартениците се слагат под камък и след девет дена се гледа, какво има под него. Ако са се настанили мравки ще е богатата годината с овце, ако пък има други, по-едри буболечки - сполука с едър добитък и др.

Това е било някога!

И сега хората се кичат с мартенички, за да си честитят пролетта. И до днес е запазен този свиден народен обичай.

Мартеницата е символ на мир и любов, на здраве и щастие. В белия цвят е втъкана чистотата и искреността на отношенията, а в червения - топлотата на приятелството и взаимната обич.

С красотa срещу злото - как хубаво го е измислил НАРОДЪТ!

Честита
Баба Марта!

ГОДИШНИНА 130 години от Освобождението

На 3 март се навършват 130 години от освобождението на България от Турско робство. От дистанцията на времето не може да не се отчете, че българската свобода е дело не само на героизма и непримиримостта на българския народ, не само на помощта, оказана от руските ни братя, но е и следствие на усилията на цялото прогресивно човечество, изразило гнева си от ужасите, които съпътстват всяко човешко унищожение. Руско – турската война не би била възможна без Априлската епопея от 1876 година, която разтърсва и предизвиква възмущението и реакцията на всички здравомислещи умове на Европа. Освен фактологичен материал за Руско-турската война, предлагаме на вашето внимание и знаменитата реч на Виктор Юго, която и до днес оказва същото силно и покъртително въздействие.

Баташкото клане

Става необходимост да привлечеш вниманието на европейските правителства върху един, както изглежда, толкова незначителен факт, че правителствата въобще не го забелязват. А фактът е, че един народ бива избит. Къде? В Европа. Този факт има ли свидетели? Един свидетел, целият свят.

Правителствата виждат ли го? Не.

Ние ще учудим европейските правителства, напомняйки им едно нещо, а именно, че престъпленията са си престъпления.

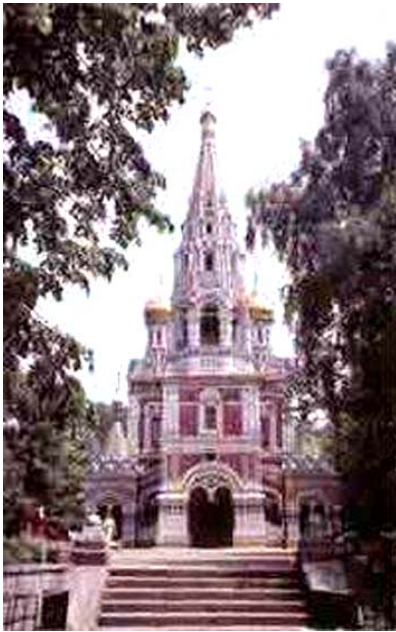
Именно това не е по-позволено за едно правителство, отколкото един индивид да бъде жертва, именно Европа е солидарна, именно всичко това, което се прави в Европа, е направено от Европа, именно ако съществува едно глупаво и свирепо правителство, то трябва да бъде третирано като диво животно; именно всичко това е до нас, там под очите ни избиват, опожаряват, разграбват, изстребват, обезглавяват бащите и майките, продават малките момчета и момичета: именно децата, които са прекалено малки, за да бъдат продадени, ги разкъсват с два удара на сабята; така изгарят семействата в къщите им, именно този град, Батак, например е намален за няколко часа от 9 000 на 300; именно гробищата са затрупани с повече трупове, отколкото могат да бъдат погребани; по такъв начин, че на живите убийци мъртвите им отвърнаха с чума, което е справедливо; ние показваме на европейското правителство това тук; именно тук отварят бременните жени, за да убият децата в утробите им; именно тук публичните места са затрупани с купчини женски скелети, следа от случилото се; именно тук кучетата гризат по улиците черепите на млади изнасилени момичета, именно тук всичко е ужасно, именно тук е достатъчен един жест на европейските правителства, за да го прекратят; и диваците, които извършват тези договори, са ужасни, и цивилизованите, които са ги оставили да го направят, са ужасяващи.

Дошъл е моментът да издигнем глас. Всеобщото възмущение се навдига. Има часове, в които човешкото съзнание взима думата и дава на правителството заповед да слуша.

Виктор Юго, 29 август 1876

Руско-турската война

Руско-турската война (1877-1878) е война между Русия и Османската империя, десета в поредицата от Руско-турски войни. На страната на Русия във войната участват и части от Финландия (в лична уния с Русия) и Румъния, както и български доброволци (Българското опълчение) и местни грузински, арменски и осетински милиции. Към края на военните действия се включват и войски от Сърбия. Войната е наречена от българския народ Освободителна война, тъй като довежда до освобождаването му от Османската империя и създаването на Третата българска държава. Подобно е отношението към нея и в Румъния, Сърбия и Черна гора, които получават пълна независимост след нейния край

Санстефанският мирен договор

На 3 март 1878 г. в градчето Сан Стефано е подписан мирен договор между Русия и Османската

империя. С него се слага край на Руско-турската освободителна война.

Пълномощници от руска страна са граф. Н.П.Игнатиев и А.И.Нелидов, а от турска страна - Савфет паша и Садулах бей.

Членовете 6 -11 от този договор се отнасят до България, която е създадена като автономно княжество с християнско правителство и своя войска. Границите на княжеството обхващат Северна България (без Северна Добруджа), Тракия (без Гюмюрджинско и Одринско) и Македония (без Солунската област и Халкидическия п-в). По договора България е населена от 4 800 000 човека.

Чл. 7 от договора урежда устройството и управлението. Държавата се управлява от княз, избран от населението с одобрението на великите сили и Високата порта. Парламентът е трябвало да изработи Органически устав (Конституция). Предвижда се и временно руско управление за срок от две години, което се осъществява от специален императорски комисар. Чл. 8 предвижда да се плаща специален данък на Високата порта.

Англия и Австро-Унгария се обявяват против договора. По тяхна инициатива той е ревизиран и заменен с Берлинския договор от юли 1878 г.

ЗАНИМАТЕЛНО Грешки, които допускат жените при търсене на работа

Жените недооценяват достиженията си в по-голяма степен, в сравнение с мъжете, те са по-малко уверени в собствените си способности и по-рядко предприемат рисковани стъпки.

В този материал предлагаме да се запознаете с някои от грешките, които пречат на жените в търсенето на нова работа

1. Жените недооценяват себе си

Много често жените вдигат левтата пред себе си твърде високо, дори на недостижима височина, което често води до разочарование и загуба на вяра в себе си. Затова е необходимо да се поставят достижими цели, които да укрепват увереността ни в самите нас.

2. Жените не поставят акцента върху опита си в работата, знанията и уменията си.

Много жени са склонни просто да изброяват предишните си местоработи, но много рядко пишат за безценния опит и знанията, които са придобили именно на предишното работно място. Мъжете, обратно, задължително наблягат на достойнствата си, на знанията и уменията и непременно добавят дори повече към това, което са добили като опит. Затова жените просто трябва да хвалят себе си в резюмето, а не само да посочват предишните си длъжности и организации, в които са работили.

3. Жените често казват: “Никога няма да успея да направя това”, вместо: “Ще се справя с това” или:

“Ще усвоя това”.

Жените подценяват способностите си бързо да усвояват новото. Като пример: мъжете никога не казват на потенциален клиент, че никога не са изпълнявали подобен проект. При такива случаи те отговарят: “Можем да го направим”. Ето, именно това “можем да го направим”, понякога е много по-важно от действителния опит. Затова жените просто трябва да придобият тази мъжка черта.

4. Жените не винаги молят познатите си за помощ в търсене на нова работа.

По принцип жените имат природен талант да се обръщат към кого ли не. Например, сигурно знаете как жените се обръщат за помощ, когато са се заблудили или не знаят какво да направят, докато мъжете упорито ще търсят посоката или решението сами и няма да попитат околните. Същевременно, когато става въпрос за търсене на работа, жените по някаква причина забравят за таланта си “да разпитват” и се опитват сами да намерят работа, докато мъжете в тази ситуация ще се обърнат за помощ към всичките си познати и дори към такива, които не са им близки. Жените се притесняват да помолят познатите, колегите, приятелите си за помощ в търсенето на работа и вършат грешка - при това голяма.

5. Жените се притесняват да обсъждат въпроси, касаещи заплатата, социалния пакет и условията на труд.

Безспорно, работодателите в повечето случаи заплащат на новите служители по-ниска (т.нар. “стартова”) заплата. Не правете грешката, обаче, да не уточните колко ще продължи “старта”. В края на разговора винаги трябва да задавате подобни въпроси, ако работодателят сам не ги повдигне.

6. Жените са склонни да смятат, че “домакиня” - това не е работа.

Много жени-домакини считат, че след като работят в къщи, нямат никакви професионални навици. Въпреки че всъщност те великолепно се справят с разпределянето на семейния бюджет, разрешават конфликти, възпитават деца. И това съвсем не е всичко.

7. Жените чакат, докато им позвънят, вместо да вземат инициативата в свои ръце.

Жените винаги чакат работодателят да им звънне, вместо сами да проявят инициатива. Запомнете: В някои случаи е уместно вие да се обадите - така ще разберат, че наистина ви вълнува перспективата да работите в тази компания. Просто звъннете и попитайте какво решение е взел работодателят. Ако разглеждането на кандидатурите още не е приключило, се осведомете кога следва да позвъните пак. Не чакайте докато те ви се обадят.

8. Опитайте се да изглеждате като незаменим човек по време на интервюто.

Понякога на интервю работодателят се опитва да изясни какво не бихте искала да вършите. Не бива да се оплитате - кажете, че сте способна да се справите с много задачи, но изяснете каква работа всъщност очаквате. Ако кажете, че можете да правите всичко, бъдете сигурна, че ще ви дадат работа, която съвсем не сте искала за себе си.

9. В случай на отказ жените не се опитват да разберат защо не са одобрени.

Често след интервю, жените очакват отговор от работодателя. Ако не последва такъв, след известно време става ясно от само себе си, че са им отказали работата. Повечето жени, освен че се притесняват да позвънят и да попитат какво става, никога не биха се опитали да разберат защо са им отказали. Най-добре, обаче, е да позвъните и да изясните ситуацията. Нищо не губите, напротив - може да научите повече за себе си, за пропуските си, което ще ви помогне да се справите по-добре следващия път.

Модните акценти на 2008

Как да изглеждаме актуални през новата година.

1. Стилистите очакват връщането в редиците на стила “сафари”, ярките цветове и големите рисунки. Препоръчва се да се избягва черното, дънките с ниска талия и “шотландски” тип поли.

2. През 2008 в модата ще се установи и стилът “балерина”, който ще преобладава през пролетта и зимата. Стилът ще се прояви във формата на дрехите, тъканите и отделни елементи: изрязани деколтета, “летищи” поли от тюл и шифон.

Женствените дрехи ще бъдат още по-популярни тази година, а именно волани и ресни, три-четвърти

ръкави.

3. Късите прически ще са по-актуални тази година. Правите коси отстъпват място на романтичните къдри.
4. Важен аспект на вида през 2008 година са миглите - дължината и обема ще се ценят в еднаква степен.
5. Особено актуални през сезона ще са дългите рокли в ярки или пастелни цветове, с големи цветя, етнически или геометрични рисунки.
6. Различните оттенъци на червеното и розовото сменят господството на кафевите нюанси в грима.
7. В модата се връщат големите украшения - големи обеци и широки гривни.
8. През 2008 ще е актуална аристократичната бледност или съвсем лек загар, така че може да спестите от солариум.

ИЗ ЖИВОТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ Добрич се поклони пред паметта на освободителите си

27 януари е една от най-светлите дати за Добрич. Тази дата ни дава повод за гордост и самочувствие. В първите дни на 1878 Руско – турската освободителна война вече е навлязла в третата си заключителна фаза. След превземането на Плевен руските войски са в настъпление. Долнодунавският отряд под командването на генерал - лейтенант Цимерман навлиза в Добруджа. На 22 януари се разгръщат големи боеве край днешните села Царевец и Паскалево, като битките завършват с разгром на турските сили, които се изтеглят зад укрепленията на Добрич. По това време в града има 15 – хилядна турска войска от египетския корпус начело със Зекерия паша. Генерал Цимерман решава да превземе града, като го блокира напълно и отреже пътищата за Шумен и Варна. На 25 и 26 януари руските части, предвождани от ген. Манзей и ген. Жуков, се отправят към варненския път. Тогава турците организират настъпление в Северозападната част и започват ожесточени боеве, които траят 7 часа. В крайна сметка руската армия удържа победа и на 27 януари жителите на Добрич посрещат с ликуване своите освободители.

Днес, на тази дата, 130 години след освобождението на Добрич, всички се прекланяме пред паметта на загиналите за нашата свобода бойци. Те ще живеят вечно в нашите сърца. След минута мълчание, на паметника на генерал Цимерман бяха поднесени венци и цветя.

Калинка КОВАЧЕВА

Червен бряг, Спомен за Бабин ден

По стар български обичай този ден е един от най-тачените празници.

Поздравих по телефона най-възрастните жени от организацията, които са лежащоболни - Йотка Вутева – 97 г, Марийка Николова – 91 г, Керкица Димитрова – 87 г, Лака Съйкова на 87 г, Петра Тапкова – 87 г, Симеонка Павлова – 86 г, Тота Нинова на 84 г. Изпратих поздравителен адрес на тържеството на клуба на пенсионерите, а останалите поканих вкъщи.

Председателят Георги Василев поздрави всички гостенки за празника с пожелание за добро здраве, късмет и дълголетие, за да се радват на своите внучета и правнучета.

Една от приятелките ме помоли да им разкажа нещо за моята баба, която навремето е бабувала на невестите и аз се съгласих.

Баба ми е научена от нейната майка да бабува и изражда невестите, защото по това време не е имало акушерки.

И така през целия си живот тя е израждала стотици невести, къпела е бебетата им, без да ѝ се заплаща. А когато дойдеше Бабин ден, всички родилки я посещаваха в дома ѝ, носейки питка, кокошка, баница, вино и различни тъкани неща - престилка, възглавници, ръкави, шарени чорапи и др.

За този ден баба Вунка се готвеше цяла година, гледаше агне, което колеше за своите гости. Слагаше големи трапези, събираше се цялото село като на голяма сватба, идваше и нейният съсед с хармониката Йончо Паков, всички се веселяха.

Баба ми е била търсена за помощ и от съседните села Петревене и Тодоричене и никога не е отказвала. Ходела пеша или с волска кола, друг превоз не е имало.

Моята баба е била и лечителка, помагала е на всички. Баяла е с перце за страх, за уроки, червен вятър, за главоболие, гасяла е въглени, когато свършвала ритуала тя откъсвала от метлата стръкче, прехвърляла го през главата на болното дете с думите "както е лека сламката, така да ти олекне".

Майката слагаше в паничката грош, но баба отказваше да го вземе и казваше – вземи си го и с него купи бучка шекер, дай та да мине на детето. Такава беше моята баба - честна, милостива и добра, въпреки че не ѝ беше леко. Тя гледа моя дядо 10 години на легло с парализа, но за всичко намираше време.

Учеше ме и мен да уважавам хората, и когато ги срещна винаги да ги поздравявам. Аз запомних бабиния съвет и когато вървах с майка си по улицата се затичвах, за да им кажа "Добра среща", те ме погалваха по главичката и ми казваха "Дал Бог добро", обичах да слушам тези думи. „Ах, Веске, ти приличаш на баба си”. „Ами да – отговарях аз със задоволство – та нали затова съм кръстена на нея”. Такава е била някога силната вяра в Бог, която е помагала на хората да оцелеят през вековете.

Баба ми казваше още: „Когато пораснеш и тръгнеш на училище, учи се и си избери професия и винаги да помагаш на хората, когато имат нужда от теб!”

Такава беше моята баба, тя почина на 105 години. За мен тя е "Светица" със златни ръце и голямо човешко сърце.

Гостите останаха много доволни и възхитени от моята информация за баба. Разказаха весели случки за своите внучета и правнучета.

А на мен Роса подари за спомен една икона на Иисус Христос и Божията майка.

След това се почерпихме, послушахме хубава музика, повеселихме се и гостенките си тръгнаха.

Останахме сами с дядо Георги, красивото котенце Белучи и кученцето Чочко.

Стана ми тъжно, те като че ли разбраха това, дойдоха при мен и започнаха да ме целуват.

Веска ГЕОРГИЕВА

Долни Дъбник

21 януари – Денят на родилната помощ или Бабин ден и тази година беше отбелязан по тържествен начин, за което ни помогна и общината. В 10.30 с музика и специален кабриолет се отправихме ентусиазирани към дома на най-възрастната акушерка Цвета Ангелова Нинова на 82 г., член от няколко години на ССБ, уважавана от всички в нашия град Долни Дъбник. Шествието продължи до нейния дом,

където тя усмихната ни посрещна с хляб и мед, облечена в народна носия. Получи много подаръци, включително и от кмета на общината Борислав Станимиров. Отидохме до дома на едно от бебетата на 2007, където също ни чакаше изненада от близките на малкия Мартин. Сред присъстващите там беше

зам.-кметицата Лилия Пейчева. Благопожеланията на акушерката бяха:

Да сте червени като калинките
да бръмчите като пчеличките,
да се множите като просото,
и да сте здрави като здравеца!

Веселието продължи с обяд и танци в заведението на Женя.

На раздяла си казахме: "Докъдето ни гледат очите и краката ни държат, традицията на Бабин ден ще продължава в нашия град Долни Дъбник".

Веселина ВЪЛЧИНКОВА

Шумен, Бабин ден в Шумен

Задушевно, с много усмивки и позитивна енергия жените от Център за социална рехабилитация и интеграция на лица със зрителни увреждания Шумен отбелязаха Бабин ден. Облечени в народна носия, с присъщото си ведро настроение и чувство за хумор Война Димитрова, Мария Кристиянова и акушерката Еленка Петрова поздравиха присъстващите и разказаха историята на популярния и тачен празник. Кулминационният момент дойде, когато жените представиха обредното измиване на бабата-акушерка.

С народни песни и хора певците Елена Христова и Росен Илиев огласиха сградата на РСО Шумен.

По традиция празникът завърши с почерпка, приготвена от самите присъстващи.

Гости бяха представители на Център за хора с увреждания "Харц".

Местни медии отразиха събитието.

ИНТЕРВЮ В България се живее по-спокойно

Срещата ми с този млад господин се състоя случайно. Бях впечатлена от това, че той е незрящ, роден е в Израел и разговаряхме на много добър български език. Оказа се, че той живее в нашата страна от 2001 година. Любопитно ми стана защо е решил да живее именно в България? Как ли живеят незрящите в Израел? Имат ли специализирани училища и къде се реализират по-късно?

- Казвам се Йосиф Шоеф. Майка ми и баща ми са родени и живяли в България. През 1946 година баща ми емигрира в Израел и там се запознава с бъдещата си съпруга, която е напуснала България през 1948 г. Встъпват в брак през 1965 г., след това се раждам аз.

- Кога загубихте зрение?

- Родил съм се с нарушено зрение, но преди около 10 години го загубих почти напълно.

- В специализирано училище за слепи ли сте учили?

- В Израел има много училища за слепи. Това, в което учих аз е Пансион за деца със зрителни увреждания. Има напълно слепи и такива с намалено зрение. Напоследък обаче се утвърждава практиката в тези училища да учат и деца с допълнителни увреждания.

- Каква е в Израел учебната система?

- Основно образование се учи до 6-ти клас. Пансионът, в който бях аз се намира в град Хайфа. Той е спонсориран от религиозни организации и независимо дали идваш от религиозно семейство или не, това е условието, при което си приет – трябва да изучаваш всички еврейски традиции. Освен хуманитарните задължителни дисциплини в него има и различни работилници – цех за дървообработка; цех за обработване на метали; цех за керамика.

- Учат ли ви на мобилност и рехабилитация?

- Да. Всеки, който има нужда да се придвижва с бял бастун, преподавателите го учат на това. Учат ни също как да оправяме дрехите си и на неща, които по-късно да ни бъдат полезни в живота.

- Учат ли момичетата на плетиво и други момичешки занимания?

- Момичетата учат ръкоделие, но всички имаме право да посещаваме тези занятия, за да се научим как да си зашием копче или нещо друго. Много малко от момчетата се интересуваха от тези неща. Ние предпочитавме цеховете за дървообработка, за металообработване, защото там ни учиха как да си направим чук и други метални детайли. В тези курсове се учехме как да работим с бормашина и да правим някои неща от керамика.

- Каква квалификация получавате след като завършите това училище?

- Тези, които имаха възможност да учат, полагаха държавни изпити. Това ставаше в друго училище, например в Йерусалим. Получавахме средно образование едва тогава, когато сме положили държавните изпити. Онези, които нямаша възможност да учат или не желаеха това, получаваха диплом за професионална работа за цеховете, за които говорихме по-горе.

- Каква е системата за кандидатстване във висше учебно заведение?

- В Израел получаващ диплома за средно образование само тогава, когато си издържал държавните изпити. След това полагаш изпити във висшето учебно заведение и в зависимост от твоите лични резултати те приемат в определена специалност. Това е така, защото в университетите местата са изключително ограничени.

- Незрящите ползват ли някакви преференции по време на изпитите?

- Както за държавните за средно образование, така и за изпитите за висше, незрящите имат право на удължено време и могат да проведат изпита устно.

- Равнопоставени ли са зрящите и незрящите хора и какво е отношението на виждащите?

- В Израел хората живеят с такава нагласа, че трябва на невидящия винаги да се помага, но предимно с Брайлова машина, компютър, оптически средства и др. Много е важно кой подкрепя незрящия човек. Но що се касае за намиране на работа на незрящ човек, бил той учител, програмист, социален работник или с друга професия, незрящият няма предимство. Той трябва да се докаже два или три пъти повече от зрящите.

- Какви професии упражняват незрящите в Израел?

- Към социалното министерство има специален отдел, който се занимава с намирането на работа на незрящите. Те предлагат основно като решение за работа специализирани цехове за опаковка,

сглобяване и други дребни неща. На тези места се работи около 6 часа и заплащането е според това, което са произвели. При най-успешните то стига до около една трета от минималната заплата.

- В такъв случай, как се издържат тези хора?

- Основно незрящите хора си изкарват прехраната от държавна пенсия и от допълнителни осигуровки от държавата, както работата в тези цехове, които са разкрити от социалното министерство. Които имат образование се опитват да си намерят работа по специалността. Напоследък е много актуална работата като екскурзовод, където виждащият човек иска да се постави на мястото на невиждащия, което е в Германия и други страни. Незрящите показват на виждащите как човек може да се справи в тъмното.

- Да се върнем, за да ми разкажеш малко повече за себе си. Разбрах, че имаш диплом за масажист. Освен това с какво си се занимавал в Израел?

- В средното училище имаше цех за индустриална керамика. Мислих, че ще мога да се справя и да започна да работя в такова предприятие, но явно не съм научил достатъчно, защото там работех като хамалин. Мислех, че ще натрупам опит и по-нататък да работя в частния сектор. Това обаче не се случи. С баща ми взехме решение и направихме наш магазин, където работих 5 години. В този магазин продавахме ядки, сушени плодове, цигари, вестници и други опаковани сладки и солени неща. Баща ми ми помагаше при меренето на кантара и работата с парите, а аз се занимавах повече със заявки и снабдяване. Дотогава обаче не бях си взел държавните изпити и не ми се признаваше средното образование. Замислих се и реших, че съм на 26 години и е крайно време да го направя. Дадох магазина под наем и се издържах с пенсията плюс парите от наема. Даже кандидатствах в Университета, но оценките ми бяха такива, че тези неща, които можех да уча не бяха интересни за мен. Отидох да уча в частен университет, който обаче не дава висше образование. Обучението там продължаваше 2 години. Изучавахме неща, свързани с маркетинг. И мениджмънт, но се отказах да го завърша, тъй като хората, завършили това учебно заведение работят като чиновници, а това не беше по мой вкус. Върнах се отново в моя магазин и се опитах този път да работя съвсем сам. Отново не се получи. Мой приятел, също незрящ, ме посъветва да замина при него в Испания и да си направя фирма за недвижими имоти. Но не можех да се справям с езика, не можех също да свикна с испанския манталитет. Върнах се в Израел, но организацията към социални грижи ми предложи да работя без пари. Работих по този начин, за да докажа, че съм наистина сериозен, пък и имах желание да докажа, че мога да се справям. След няколко месеца на тази работа, реших, че вече съм се доказал и че ще дойда в България, за да направя фирма за недвижими имоти. Тогава не бях български гражданин и тъй като чужденци не можеха да купуват земя без да има българско участие, затова се наложи да регистрирам фирма. Дойдох в България не само за това, но и защото обстановката в Израел, особено за незрящ човек е изключително трудна. Има много атентати, камикадзе взривяват много обекти, включително и автобуси. Аз бях свидетел как взривиха автобуса по линията, с която пътувам. Имаше период, в който през деня имаше по няколко такива атентата. Въпреки че не съм си признавал, че се страхувам, като незрящ човек се чувствах изключително застрашен. Това ме доведе до решението, че Израел не е страна, в която ще остана да живея. Искях да съм по-спокоен и затова смених своето местожителство. Имах и имам още желание в България да си намеря и партньорка в живота. В Израел не приемат незрящите като равни с другите. Помислих си, че в това отношение в България е по-демократично.

- Би ли живял с напълно незряща жена?

- Мисля, че е нормално незрящ мъж да живее с незряща жена, само че мисля, че ние ще бъдем много по-ограничени. Аз самият трудно бих могъл да се справя с подобна ситуация.

Любопитното, което научих от моя събеседник е, че в Израел има магазин, в който се продават Помощни технически средства на различни периоди, например бастун имаш право да си купиш два пъти в годината, при определена отстъпка. Този магазин е към Съюза на слепите. Социалното Министерство обгрижва само незрящите, останалите инвалиди се водят към Националния осигурителен институт. На тези хора се полага автомобил без ДДС, превеждат им към пенсията пари за поддръжка на този автомобил, за гориво, за застраховка. Незрящите не могат да ползват преференции и към НОИ, и към Социални грижи. Преференции се ползват оттам, където всеки е регистриран. Всички молби, например за компютър или друго пособие, се подават към Министерство на социалните грижи. Самото министерство тегли парите от НОИ. Средствата са заделени по предварителен бюджет.

Ако незрящият е предварително консултиран, той може да избере и да предпочете да се регистрира към НОИ още докато е малък.

ИНФОРМАЦИОННА БАНКА "ЗАРИ" Мишка за слепи

Системата "Върчуал тач" (VTS) предоставя възможност на слепите и на слабовиждащите за тактилен достъп до визуалните двуизмерни изображения чрез директно доставяне на обратна информация от екрана на компютъра. Чрез нея потребителят може да разпознава всякакви графични форми чрез пипане.

Нещо повече, чрез VTS потребителят получава възможност той сам да създава различни символи, да рисува икони, да чертае различни графични схеми, въобще да създава изкуство.

Системата "Върчуал тач" е единствената цялостна система, която дава възможност за интегриране на разработения до този момент хардуер и софтуер с различните методологии за създаване на подходящи работни места за зрително затруднените, за тяхното образование в училище и за самостоятелното им обучение. Слепите и слабовиждащите вече ще могат пълноценно да се ползват от огромните предимства на компютърната графична среда.

Свидетели сме на революционно постижение в областта на компютърните технологии, което разкрива нови хоризонти пред слепите и слабовиждащите хора.

През 1829 година Луи Брайл създаде революционен метод, изобретявайки точковата азбука, която осигури на невидящите тактилен достъп до информация. Чрез този тактилен метод те вече можеха самостоятелно да четат и да пишат.

170 години по-късно компанията Въртач лимитид направи следващата революционна стъпка, като създаде интегрирана тактилна система, чрез която вече същите хора получават възможност за пълноценна работа с компютър.

Днес, когато работата с компютър не е лукс, а се превърна в жизнено важна необходимост, достъпът на слепите до графичната компютърна среда им развързва изцяло ръцете. 60 процента от информацията, която те получават е чрез пипане.

Това е тяхната сила и предимство пред виждащите.

Сегашните и бъдещи поколения от слепи и слабовиждащи могат да бъдат компютърно грамотни единствено ако имат възможност най-пълно да използват развитото си осезание за изпълнение на тази задача. Това също ще им даде възможности да станат по-пълноценни членове на модерното общество и ще подобри връзката им с виждащите.

Значителна част от сегашната методология за обучение в четене и писане на брайл съдържа в себе си повече различни аудиоматериали, които не дават достатъчно добра възможност за илюстрация при това обучение. По този начин слепите и слабовиждащите си съставят ограничена представа за света, като им липсват редица специални отличителни черти за него.

Липсата на детайлизирани познания води до допълнителни затруднения, често изразяващи се в затруднена комуникация и отсъствие на най-елементарни опознавателни и психометрични умения. За пръв път VTS позволява чувствителността на пръстите да бъде напълно интегрирана толкова добре със звука, както и с брайла.

Въртач мишката премахва едновременно ограниченията при работа както в WINDOWSTM графичната среда, така и при работа с обикновената компютърна мишка. Системата Върчуал тач е уникално съчетание на възможностите на обикновената компютърна мишка с всичките функции на дисплея, тоест обединяване на софтуер с методология и всичко това представлява едно устройство, което се нарича мишка въртач.

Мишка за слепи?! Как работи тя? За да стане по-ясно, трябва да отбележим, че модерната компютърна среда, за да ни представи различните теми, все повече и повече започва да използва текст, придружаван от различни картинни или символни илюстрации. Днес тази среда представлява пълен комплекс от всичко, с което не сме разполагали никога преди.

Но всъщност за виждащите компютърни потребители графичната оперираща структура и

позиционирането на командите, осветените пространства, клавиши, икони и други им улесняват работата много повече, отколкото преди. Графичната структура на WINDOWS е един много мощен инструмент. Компютърната мишка е тази, която улеснява най-много ползването на тази структура. В резултат на това виждащите използват много повече мишката в своята работа, отколкото традиционната клавиатура.

Основните предимства на мишката за виждащите компютърни потребители се състоят във възможност за бързо определяне и намиране на обекти, намирайки се вляво, вдясно, горе, долу или някъде по диагоналите на двуизмерния екран. Тя им помага по-бързо да изпълняват сложни задачи, като просто скачат върху опциите копиране, сгъстяване(paste) и др. без да има нужда да се запаметява такава информация относно кое къде се намира, чрез какви команди се изпълнява и пр.

До този момент слепите компютърни потребители не можеха да ползват компютърната мишка и съответно графичната структура на компютъра, защото за да стане това, се изисква ювелирно точна координация на движенията на ръката, както и визуален контрол. Чрез VTS обаче координирането на входната и изходната информация се извършва в мишката чрез тактилен отговор от компютъра. По този начин слепите компютърни потребители получават възможност да ползват компютъра толкова ефективно, колкото виждащите. Върчуалтач системата, включваща в себе си въртач мишката, им дава възможността да ползват същите инструменти, каквито ползват виждащите компютърни потребители, като по този начин получават пълноценна информация за компютърната среда и ги прави 100% пълноценни.

Предимства на VTS

Функционални предимства:

1. Обединява възможностите на обикновената компютърна мишка с тези на брайловия дисплей в едно устройство, а именно възможност за вкарване и ползване на информация.
2. Предоставя възможност за разпознаване на графични форми, диаграми, чертежи, географски карти, математични графики и др.
3. Дава възможност за ползване на тактилни игри за обучение, игри за забавление и възможност за игра заедно с виждащите.
4. Може да се показват буквите на брайл, както и на обикновената печатна азбука.
5. Дава възможност на зрително затруднените да рисуват чрез пипане, ползвайки стандартната четка за рисуване.
6. Предоставя възможност за пълен достъп до WINDOWS средата, както и до всички приложения, включени в двуизмерните графични модули.
7. Дава възможност за тактилно търсене в режим text-to-speech.
8. Дава възможност за въвеждане на иновационна методология за брайлово обучение.

Практични предимства:

1. Малки размери - 400 г;
2. Ергономичен;
3. Лесен за инсталиране;
4. Връзката се осъществява чрез обикновен сериен порт;
5. Подходящ за употреба от потребители, които си служат както с дясната, така и с лявата ръка;
6. Има 8 контролни клавиша за навигация, за звук, за леви и десни кликания и др.;
7. Осигурява висококачествени графики поради високата плътност на пиновете.

Предимства при възприемането - VTS използва няколко начина за получаване на информацията едновременно: тактилно, чрез движение на ръцете, аудио и визуално (за потребителите, които разполагат с остатъчно зрение).

Предоставянето на няколко начина за употреба, осигурява по-голяма сигурност при получаване на пълната информация в случай, че се получат някакви затруднения. Същевременно това подпомага подобряването на аналитичното мислене.

Така потребителят се превръща от пасивен получател на информация по вербален път в активен изследовател, търсещ конкретна информация.

VTS е интерактивна система, която позволява както изпращането на различни команди, така и

получаване на обратна информация. Всичко това се извършва едновременно. VTS е динамичен инструмент с многопластова графика, даваща възможност например една сложна карта да бъде представена постепенно участък по участък, докато накрая се обобщи цялостната картина. Опознавателни предимства: VTS може не само тактилно да ни представи екрана, но тя ни осигурява възможност за динамична намеса чрез вербално представяне на действителния екран. Това означава, че компютърният потребител с нарушено зрение вече разполага с възможност за ползване на специални кодирани стратегии като силен опознавателен инструмент. Сега вече той може да си състави пълна умствена представа и собствено въображение за компютърния екран и неговото съдържание.

Накратко: VTS предоставя възможност за по-пълноценно ежедневие при работата на зрително затруднените компютърни потребители с техния компютър, дава възможност за лесен достъп до графично ориентираната информация в Интернет, изравнява възможностите за образование на зрително затруднените хора, дава възможност за пълноценно участие в различни изпитни тестове, дава възможност за нова работа, отваря света на компютърните игри, повишава качеството на живота!

По материали от www.gracebg.org

Сляп пилот обикаля Земята

Слепият търсач на силни усещания, 55-годишният Майлс Хилтън-Барбър прелетя през миналата година над половината земно кълбо, за да събира помощи за незрящите в развиващите се страни. Седем седмици след като излетя от Лондон, британецът успешно се приземи на 24 април в Даруин, Австралия. До края на 45-дневното му пътуване остават още няколко летателни часа – то ще приключи официално през следващата седмица в Сидни. С приключението си Барбър ще стане първият незрящ човек изминал разстоянието между двата континента от 21 000 км с ултралек самолет.

Основната цел на Барбър, който е сляп от 25 години заради наследствено заболяване, не е рекордът, а да привлече дарители за благотворителната си мисия. За да събере един милион, Барбър ще изнесе лекции на поредица от срещи, организирани от спонсора му Standard Chartered Bank, която ще удвои дарената сума. Събраните средства по програмата “Seeing Is Believing” (“Да виждаш значи да вярваш”) ще бъдат насочени най-вече към развиващите се страни. “Може никога да не прогледна отново”, казва Барбър. “Но ако с този полет хиляда слепи хора в развиващите се страни отново получат дарбата да виждат, опитът наистина ще си е заслужавал.” Пътуването Лондон-Сидни започна на 7 март от летището Бигън Филд близо до Лондон. В пилотската кабина Барбър използва нов софтуер, който произнася на глас данните от навигационните системи. Уредите за управление направлява чрез клавиатура, закачена за крака му. В приключението му помага помощник-пилотът Сторм Смит, който е опитен инструктор на свръхлеки самолети. Дватама прекарват всеки ден по 4 часа във въздуха, като, позволи и 10-часов полет.

Маршрутът на полета, който се използва от 1919 г., преминава през Ламанша, Франция, Италия, Средиземно море, Сирия, Йордания. Следват Арабските емирства, Арабско море, Близкия Изток,

Пакистан, Индия, Малайзия и Индонезия. Накрая е полетът до източния бряг на Австралия – Сидни и Канбера.

Това изпитание не е новост в живота на Барбър, който има богат опит в най-суровите изпитания на човешкия дух. Сред описаните на уеб-страницата му приключения са околосветската обиколка от 61 000 км с 80 вида транспортни средства и рекорд за най-висока скорост, постигната от незрящ шофьор на Гранд при на Малайзия. Освен че изкачи най-високите върхове в Африка и Европа - Мон Блан и Килиманджаро, той покори 5500 метра в Хималаите и пробяга 11-дневния ултрамаратон през Китай - от пустинята Гоби до Великата китайска стена. Завърши и “The Toughest Foot-race on earth” – 240-километрово състезание през пустинята Сахара. Пробяга “Най-студения маратон в света” в Сибир, а след това прекоси цялата катарска пустиня в денонощна надпревара без сън за 78 часа. Направи 350-километрово пътешествие през Антарктика, записа 40 скока с парашут и т.н.

Освен приключенец, Барбър е и прочут разказвач, непрекъснато търсен от журналисти, знаменитости и световноизвестни компании. С основните послания “никога не се предавай”, “очаквай неочакваното” и “мисли за големи неща, за да ти се случват големи неща” той изнася лекции в целия свят, за да мотивира и вдъхновява другите да достигат потенциала си и да развиват възможностите си. Думите му не са кухи обобщения - освен че са изпълнени с хумор, те предлагат практически идеи, базирани на собствения му опит. На презентациите си той споделя с публиката нещата, които би искал да чуе, ако ролите им бяха разменени: “Искам публиката да търси в сърцата и в мозъка на онези, с които работи като екип, да разбере как те поемат рискове, как прекрачват граници и как правят невъзможното възможно.”

Тайните на уменията си да говори Барбър е споделил с известни личности като Руди Джулиани, кметът на Ню Йорк от 11 септември, но на всички свои приятели казва: “Животът не се измерва с поемането на един дъх, както сме свикнали, а с моментите, които ни спират дъха. Единствените граници са тези, които сами си поставяме.”

МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ Ново членство в Европейския съюз на слепите

Ръководството на Европейския съюз на слепите (ЕСС) одобри на заседанието си в Барселона, Испания през септември 2007 година членуването на Международната лига на слепите есперантисти (ЛИБЕ) в редовете на организацията. Генералната асамблея на ЕСС потвърди членството на ЛИБЕ в Анталия, Турция през октомври миналата година.

Извънредно наситената програма на Асамблеята не позволи да бъде представено новото членство на

ЛИБЕ официално пред форума. По споразумение с председателя на ЕСС - лорд Колин Лоу, ЛИБЕ ще се представи пред делегатите и съюзите на слепите, членуващи в европейската организация, чрез националните масмедии за невидящите граждани.

Поднасяме кратка информация за Есперанто за сведение на непознаващите този език. Людвик Лазар Заменхоф, роден в Полша, публикува своя международен език Есперанто през 1887 година...

Информацията за новия език и интересът към него относително бързо се разпространиха в Европа, Северна Америка и Япония. Започна изучаването на Есперанто във всички индустриално развити страни. И слепите започнаха да изучават езика заедно с виждащите, тъй като той чрез своята стройна система и правила на граматиката се оказа лесен за усвояване. В училищата за слепи преди това почти не се изучаваха чужди езици.

На есперанто започва да излиза брайловото списание "Есперанта лигило" (Есперантска искра) през 1904 година, което разпространява знанията на Есперанто и преди всичко разкрива ползата за невидящите от неговото усвояване.

Слепите следваха пътя на своите виждащи другари в съидейническите конгреси. Есперантистите се събраха на своя пръв световен конгрес през 1905 година в град Булон-Сур-Мер, Франция. Слепите организираха своя пръв есперантски конгрес, който съвпадна със Световния конгрес на съидейниците им в Прага през 1921 година. Следващата година конгресът на слепите есперантисти беше организиран във Финландия, след това в Германия и така се изреждат много страни, които стават организаторки на този висок форум.

Ръководителите и членовете на националните организации на слепите се срещат по време на есперантските конгреси за обмяна на опит и полезни практики, свързани с новите възможности за невидящите, обучението им, трудовата реализация, професионалната им подготовка, помощните средства за адаптирането им, и получаването на знания в собствените организации. Информацията, получавана по време на есперантските конгреси, беше съобразявана така, че да е полезна за движението на слепите в съответната страна. В следствие на това през 1931 година се промени наименованието на тогавашния световен съюз на слепите есперантисти (УАБЕ) и той се превърна в Световен съюз на организациите на слепите (УАБО).

Наименованието Международен съюз на слепите есперантисти (ЛИБЕ) се одобри през 1951 година. ЛИБЕ цели да поддържа жизнеспособността и културния устрем на слепите през десетилетията заедно със сътворения дух по време на ежегодните срещи и съидейнически конгреси.

Втората световна война промени света и езиковите обстоятелства за общуване. Интересът към есперанто лека-полека намалява. Обаче ние есперантистите, верни на идеала, участваме в ежегодните летни есперантистски конгреси. Тези форуми привличат вниманието ни, защото, говорейки един език, общ език, ние можем да се разбираме помежду си с всички участници от десетки страни.

Най-известният невидящ есперантист понастоящем е норвежкият лингвист професор Отто Притз. Той е член на Академията по Есперанто. През миналата година нашият съидейник се пенсионира като професор по испанска филология в университета на Осло.

Есперантската академия със своите специалности контролира развитието на езика, подобно на лингвистите, които полагат грижи за другите езици.

Есперанто живее и се вижда неговото развитие. Конгресът на ЛИБЕ проведен във Флоренция през 2006 година привлече рекорден брой невидящи участници – 160 от 25 страни. Този конгрес реши да предложи по-близко сътрудничество на ЕСС с националните организации на слепите.

Есперантистите искат да участват в по-разширена международна дискусия, не само със своите съидейници, но и с всички свои съсъдбеници. Между делегатите на Асамблеята в Анталия, Турция бяха много някогашни и настоящи есперантисти.

Стогодишната есперантска култура живее чрез ежегодните конгреси с информационното си многообразие и културните програми. Списание "Есперанта лигило" излиза в много версии - брайлова, озвучена на касети, инсталирана на дискети, интернет. Есперанто дава на всеки, който го владее, възможност за международни контакти. В специализираните библиотеки за слепи се намират брайлови и озвучени на касети и във формат MP3 учебни материали и литература. Интернет предлага различни курсове. Много радиостанции имат в своите програми есперантски емисии.

Организациите на слепите подпомагат участието на своите членове в есперантските конгреси. Като член на ЕСС, ЛИБЕ има своето съществено място в комисията по образование и култура.

Една от най-близките и наложителни задачи е да се създаде младежко звено в самата организация, което да мотивира младите хора да участват в конгресите на слепите есперантисти. Понастоящем младите хора изучават езици, но много от тях нямат смелостта, или пък възможността да участват в международно сътрудничество. Да се надяваме, че през идващото лято ЛИБЕ ще успее да създаде младежко звено на своя пореден конгрес, който ще се проведе в Хърватска. През следващата 2009 година в Полша, Бялисток – рожденото място на създателя на нашия език, това ще може да се реализира и официално.

Генералната асамблея на ЛИБЕ избира ръководството на организацията за четиригодишен период на дейност. Сегашното ръководство на ЛИБЕ, което ще функционира до 2009 година, се състои от следните представители: Неделка Лозаич – председател, от Сърбия, Раимо Тансканен – зам.-председател, от Финландия, Пиеро Лиги да Коста – касиер, от Италия, Олена Пошивана – генерален секретар, от Украйна, Анатолий Масенко – втори секретар, от Русия, Теодор Шпекман – съветник, от Германия /той беше председател на ЛИБЕ от 1992 до 1995/ и Драган Штокович – съветник, от Хърватска. Редактор на списание "Есперанта лигило" е Атила Варо от Унгария. Ръководството на ЛИБЕ осъществява оперативната си дейност чрез постоянни интернет контакти и заседава реално по време на ежегодните си конгреси, които се провеждат в различни страни. Навсякъде ЛИБЕ има свой делегат от националната есперантска организация на слепите. Този делегат поддържа контактите между членовете на ЛИБЕ в страната и ръководство ѝ.

Арво КАРВИНЕН,
делегат на ЛИБЕ към структурата на ЕСС
Преведе от Есперанто: Данчо ДАНЧЕВ

Светът на незрящите - реалити

От 26 януари до 4 февруари София бе домакин на чудесна младежка проява, целяща да развие приятелството и партньорството между незрящи млади хора от няколко държави в рамките на Европейския съюз.

Проектът „Погледни ме” е белгийски, разработен от спортен клуб „Левски” в подкрепа на интеграцията на незрящите хора в обществото, с цел привличане вниманието и съпричастността на гражданите към хора с подобни проблеми.

В рамките на 10 дни младите участници в проявата провеждаха различни тематични семинари, състезания по плуване, шахмат и голбал, демонстрация на игра на карти от незрящи, демонстрация на четене и писане на брайл, официални срещи с обществени органи и организации, културни прояви.

Всяка от вечерите бе културна вечер, посветена на една от държавите-участнички.

В проекта участваха зрящи и незрящи представители от Белгия, Румъния, Италия, Кипър, Гърция и България.

Една от интересните идеи на проекта бе зрящи да бъдат поставяни в ситуацията на незрящите и да участват в състезанията и демонстрациите със завързани очи.

Културната програма включваше посещения в Музея на спорта, Националния исторически музей и Музикалния театър, където младите хора се насладиха на постановката „Княгиня Марица”.

Организиран бяха много срещи с различни представители на обществени институции – ректора на НСА, председателя на ДАМС, олимпийски шампиони, журналисти и председателя на ССБ.

Тематичните семинари, провеждани ежедневно, целяха максималното опознаване на света на незрящите. На тях зрящите биваха поставяни в ситуация на незрящи с цел взаимно преоткриване. Една от тези ситуации бе посещение на тъмна стая, където незрящите показваха своя свят. Виждащите имаха възможността да се запознаят отблизо с различните инструменти и пособия, които подпомагат невиждащите хора да се адаптират в света на зрящите. Един от семинарите бе посветен на изкуството на изработване на глинени изделия от зрящи и незрящи, където участниците работиха по двойки, без да знаят кой е техният партньор. В тази ситуация виждащите са били със завързани очи. Проведен бе и семинар по голбал-обучение, следван от тренировка и мини-турнир между зрящи и незрящи.

Освен това, участниците в проекта посетиха стадион „Герена” и църквата до него, и се срещнаха с Нешка Робева.

В рамките на взаимното опознаване, една от нашите участнички в проекта, Румяна Димитрова е демонстрирала писане на брайл с плоча и шило. Тя сподели, че е била изненадана от факта, че някои от незрящите никога не са пробвали да пишат по този начин и са проявили интерес, не по-малък от зрящите си партньори.

Изключително интересна идея от страна на организаторите бе незрящи ученици от Училището за деца с нарушено зрение да покажат на чуждестранните ни гости нагледно как се изработват мартеници. Тъй като това е типично български обичай, естествено бе интересът към този занаят да е изключително голям. В процеса на демонстрацията, една от гостенките ни от Белгия успя да изработи сама интересна мартеница, като прояви изключителна фантазия и усет.

Спортните прояви, проведени в рамките на проекта, нямаха състезателен характер. Те по-скоро целяха демонстриране на възможности и привличане на интерес от страна на хора, незапознати със спортовете за незрящи. Въпреки това, в различните дейности, които незрящите показваха, имаше

излъчени първенци, които бяха наградени.

Идеята за проекта е на белгийска организация, а неговата реализация е дело на спортен клуб „Левски“, който поддържа стабилно партньорство с тази организация. Подобни проекти са реализирани много пъти досега в различни западноевропейски страни, където България е изпращала свои представители от средите на незрящите млади хора.

У нас този западноевропейски модел намери чудесно приложение и с помощта на организаторите бе превъзходно адаптиран към българската реалност. Получи се много добра компилация между западната традиция и чисто нашения колорит, който направи проявата още по-интересна и вълнуваща, най-вече за участниците в нея.

Огромен принос за реализацията на проекта има СК „Витоша“, които поддържат дългогодишни контакти с организаторите от спортен клуб „Левски“.

Частично проектът е финансиран от Националния център за европейски младежки програми, по програмата „Младежта в действие“. Останалата част от средствата е от различни партньори на Спортен клуб „Левски“, без чиято финансова и логистична подкрепа проявата не би била така всеобхватна. Базата, в която бяха настанени участниците е на Министерството на труда и социалната политика: Културната програма бе осигурена от съответните културни институции, които младежите посетиха в рамките на проекта, огромна бе и спортната подкрепа, оказана от Националната спортна академия, в лицето на нейния ректор и плувен комплекс „Спартак“, където вече е осигурено безплатно ползване на басейна за 19 участници от спортен клуб „Витоша“. Много са организациите и институциите, по един или друг начин, подкрепили реализацията на този интересен проект.

Всички наши чуждестранни гости изразяваха голямо задоволство от престоя си в България и със сигурност ще отнесат със себе си незабравими спомени. Най-важното за участниците в такива прояви не е толкова да покажат своите умения и да се докажат пред виждащите хора, колкото възможността да контактуват помежду си и да създават нови трайни приятелства, още повече, че с развитието на компютърните технологии и интернет, поддържането на такива приятелства е напълно осъществимо.

Марина ПЕТКОВА

НОВИ КНИГИ Нови книги в читалище “Луи Брайл”

Национално читалище на слепите "Луи Брайл" ви представя изработените на брайлов шрифт книги през 2007 г. Те са отпечатани, благодарение на средства от фирма "Глобул", Агенцията за хората с увреждания и Дирекция "Книга и библиотечно дело" при Министерство на културата, към които се отнасяме с признателност.

Списък на новите книги:

Ганина, Милена. Цветът на вятъра

Димов, Димитър. Осъдени души

Елиасен, Рубен. Абаносовата пирамида

Илф, Иля и Евгени Петров. Дванайсетте стола

Илф, Иля и Евгени Петров. Златният телец

Исмаил, Хюсеин (съст). Клавишни команди за работа с екранния четец JAWS for Windows

Карафезов, Спас. Сърцето вижда

Киплинг, Ръдиард. Книга за джунглата

Куинъл, А. Дж. Наемникът

Куинъл, Артър. Махди

Куинъл, Артър. Синият пръстен

Линдгрен, Астрид. Ето го пак Карлсон от покрива

Линдгрен, Астрид. Карлсон от покрива отново лети

Линдгрен, Астрид. Карлсон, който живее на покрива.
Манголд, Мауд. Синия пламък
О'Дел, Скот. Островът на сините делфини
Петров, Ивайло. Хайка за вълци
Разцветников, Асен. Тръгнал Кос
Разцветников, Асен. Тръгнал Кос
Райнов, Николай. Български вълшебни приказки
Райнов, Николай. Приказки от цял свят
Станев, Емилиян. Крадецът на праскови
Чернев, Георги: "В плетката на съдбата"
Документ: Световна програма за действие по отношение на хората с инвалидност
Документ: Справочник за международни и български институции свързани с човешките права
Pорова, Elena. Ansereto voĵaganto (на есперанто)

ОФТАЛМОЛОГИЯ 15 мита за зрението

Много е важно да се различават фактите от измислиците. Има много сплетни за зрението. Не е нужно винаги да ги вземаме за чиста монета.

Ето някои от тях:

1. «Да се седи близо до телевизора е вредно за нашето зрение»

Не съществуват никакви доказателства за това, че е вредно за очите. Трябва да се седи там, където е най-удобно. Очите могат да се уморяват ако гледате телевизора на малко разстояние, но и в прекалено мрачна стая.

2. «Четенето на тъмно е вредно за зрението».

Както и при първия мит, четенето при недостиг на светлина може да предизвика умора на очите, но няма да им навреди.

3. «Някои упражнения ще помогнат да се подобри вашето зрение».

Да разглеждаме всичко, което ни обкръжава – това е необходимо, за да поддържаме мускулите на очите в тонус. Всякакви други усилия са излишна загуба на време и не носят никаква полза.

4. «Очите могат да се «износят»».

Очите не са лампички. Не можете да ги «износите» докато се ползвате от тях.

5. «У възрастните хора зрението се подобрява понеже те «получават второ зрение».

Под «второ зрение» се разбира способността на човека да вижда по-надалеч. Причината за такова «подобрене» е в това, че се променя лещата на окото поради растящата катаракта.

6. «Честият секс може да доведе до слепота».

Само венерическото заболяване сифилис, ако не се лекува, може да доведе до слепота, слабоумие и смърт.

7. «Да се носят очила е вредно за очите».

Трябва да се носят само очила за коригиране на зрението, които са предписани от лекар. Очилата, които не са за вас не вредят на зрението.

8. «Слепите хора имат шесто чувство или някакъв талант».

Болшинството хора с отлично зрение не отделят внимание на чувствата си. Слепите хора работят упорито, за да развият именно чувствата. Това не е шесто чувство. Това е тежък труд и практика.

9. «Преди да станеш на 40 не е нужно да си проверяваш зрението».

Всеки трябва редовно да си проверява зрението, даже и ако няма оплаквания. Има болести на очите, които се поддават на лечение. Глаукомата, например, е една от тези болести, които се появяват преди 40 г.

10. «Лекарите могат да присаждат очи».

Невъзможно е да се трансплантира цялото око. То е съединено с мозъка със зрителни нерви. Ако се отреже, повече не може да се свърже. Когато лекарите разберат как да правят присаждане на мозък, те ще могат да трансплантират и очи.

11. «Учените са създали «бионично око».

Изследователите са работили над микрочип, който заменя повредените клетки на ретината в централното зрение. Други учени се опитваха да включат камера направо към мозъка. Да, но очите и мозъкът не работят като компютър и видеокамера. Дори и наистина да са създали бионично око, няма как да го свържат с мозъка.

12. «Слънцето не пречи ако носиш тъмни очила или си късоглед».

Ултравиолетовата светлина на слънцето може да повреди роговицата и лещата на окото. Като погледнете слънцето може да се получи не само главоболие и временно увреждане на зрението, но и постоянно нарушение на функциите на очите.

13. «Нищо не може да се направи за предотвратяване на загубата на зрението».

Редовният лекарски преглед и внимателното отношение към очите ще ви помогнат да съхраните вашия главен орган на чувствата. Ако са възникнали някакви проблеми със зрението, трябва незабавно да се обърнете към офталмолог. Ако болестта е открита на по-ранен етап на развитие, то развитието ѝ може или да се предотврати, или да се забави.

14. «След известно време очилата могат да развалят очите».

Носенето на очила никога не влошава зрението. Всъщност е въпрос на навик.

15. «Трябва да се ядат моркови за подобряване на зрението».

За да се поддържа добро зрение, трябва само малко количество витамин А, който се съдържа в морковите. Прекалената му употреба е вредна.

ПРЕМИЕРА Ще си остана същата

Поезията е едно откриване: на мисли, чувства, багри, звуци – на всичко онова, което определя нейното съдържание. Радостно е, когато в общия хор на това откриване се появи нов глас. Всяка първа книга на един поет е среща с непознат. Понякога изненадваща, понякога радваща, но винаги любопитна. Срещата ни с Теменужка Маринова стана с няколко нейни стихотворения, изпратени за литературния конкурс "Искри над Бяла" и с отделни срещи на "Кулски поетичен панаир 2007", на празника на поезията и музиката, на който тя гостува в Бяла, откъдето се роди и издаването на първата ѝ книга. Едно хубаво начало.

Една хубава надежда.

А Теменужка Маринова няма основание за излишна стеснителност. Родена в с. Александрово, община Ловеч. Учила е в родното си село, в Ловеч и Пловдив. Работила е като преподавател по музика, а от 1999 година е секретар на читалище "Паисий" в с. Александрово и ръководител на вокална формация "Пламяк". Част от стиховете ѝ са станали текстове на песни. И може би връзката с народното творчество (песните, които тя изпълнява) ѝ дава възможност нейните стихове да бъдат изпълнени с много чувство, многократно да превъзхождат псевдомодерните и подражателни писания на редица нейни събратя от най-младото поколение творци, които бликат от самоувереност. В нейната поезия няма големи открития, но затова пък затрогва със своята искреност. В нея няма дълбокомислени обобщения, но от там появява оная простота и скромната черта да страда и да се радва, да посреща лошо и хубаво.

В стиховете си младата поетеса привлича със своята искреност и обещанието ѝ "да си остане същата". Да се надяваме, че от нашето очакване, от срещите, които Теменужка ще направи със своите читатели, ще се родят нови, свежи и интересни стихове.

Тя вече предизвиква любопитство, а това не е малко, когато човек поема дългия и труден път в поезията.

Стихосбирката е издадена от издателство "Фабер" град Велико Търново.

Иван СЕВЕРНЯШКИ,
7100 гр. Бяла, обл. Русе,
ул. "Стефан Стамболов"56

СЛЕПИЯТ МУЗИКАНТ

Протрита шапка. Смачкан бял костюм.
Навел глава, полека преминава.
Потропва леко с белия бастун
и тихичко на себе си припява.

В тъмницата на своята слепота,
затворен и забравен от живота,
останал сам, бездомен, в самота,
той храбро носи своята Голгота.

Издигнал къщи като за царе,
загубил ги в разводи и подялби,
оставил в тях снахи и синове,
живее в дупка – схлупена и жалка.

Обичал и мечтал за любовта,
изнесъл по света безброй концерти,
днес свири сам на тъмно, през нощта
да не събуди спящите съседи.

Сред живите погребан. Неопят.
Без паметник, и без надгробно слово.
Признат от всички. Ала непознат.
Той свири пак. Отново и отново.

Гласът му тих сред нощната тъма
издига храм на музиката жива.
Душата му – ранена и сама,
чрез музиката става пак щастлива!

КЪДЕ Е ПЪТЯТ?

На миглите ми капчица мълчание
готова като стон да се отрони.
В очите ми проблясват разстояния
и вятър листопадни мисли гони.

На топка свита в гърлото ми изповед
без дъх оставя моето начало.
Вулкан от неродени още стихове
взривява в мен вселената заспала.

Нощта с оловни облаци надвиснали
Живота ми надолу преобърна.
Къде е пътят? Стига ли до истини?
Ще мога ли обратно да се върна?

НЕ СМЕ ЛИ СЪН?

та ми,

изтръгват нежна музика от нея.
С неземни звуци двама се понасяме
по лунните невиджани алеи.

Дъхът ти гали устните притихнали
и всяка фибра в мене затрептява.
Щастливите сълзи, в очите бликнали,
като с магия болката стопяват.

Не сме ли сън? Наяве ли се случваме,
така божествени и толкоз близки?

В безкрайната вселена сме залутани
по пътя към единствения изход...

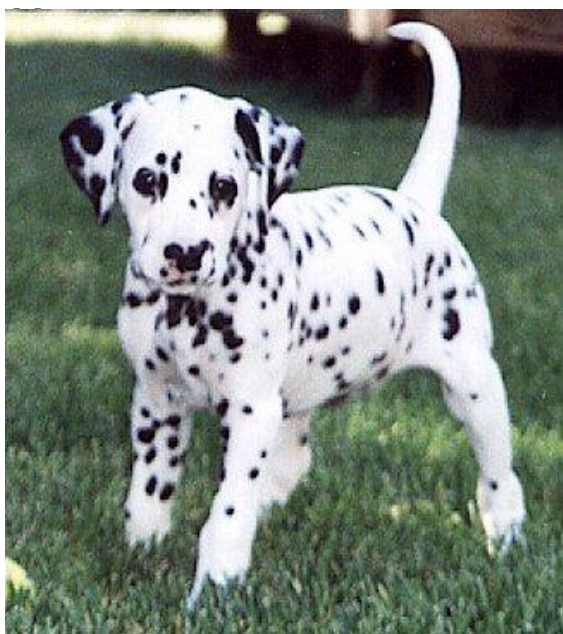
16.10.2007 г

Теменужка МАРИНОВА

РАЗКАЗ НА БРОЯ Бобо – синът на Марая

Далматинката Марая съгреши с Мечо – огромния чер овчарски пес на ветеринаря. Така както се бе изтегнала край лехата със здравец и дремеше блажено под мекото пролетно слънце, хормонът я удари и тя хукна по стръмнината надолу, където бе къщичката на Мечо. Напразно стопанката ѝ викаше подире ѝ да се върне, напразно се огледа дано се появи някоя кола, та догони бегълката. Уви! Сякаш и кокошките бяха измрели в този сънен и ленив делник-понеделник. Всички отидоха да садят картофи додето не е рухнал планинският порой, или не е започнала спичаща глинестата почва суша.

От този греховен секс се пръкнаха седем чаровни кученца напръскани с черни мазки. От гените на страховития Мечо бяха пропъззели на две-три от тях по-едри петна, колкото да нарушат образцовото родословие на Марая. Но съсед, приятели и познати си ги бяха "заплюли" предварително и щом майката откърми потомството си, бързешком отбраха и отнесоха рожбите ѝ. Остана само най-малкото – дребничко, деликатно и замислено мъжкарче, което Марая недолюбваше. Муцунката и ушите му бяха черни, през гърба му минаваше също черна ивица, други две се спускаха отляво и отдясно като пелеринка. Останалото бяха късове бяла кадифена козина напръскана по "далматински". Очите – също като на татко му Мечо – кафяви, топли и томителни. На всичко отгоре двете му задни лапички имаха по шест пръста!

зи вид на неопределена порода.

Мама Марая се отнасяше към него с високомерно безразличие, а то, миличкото, недоумяваше къде се дянаха братчетата и сестричетата, та е сам-самичък в огромния потънал в цветя двор. Само да си покажеше муцунката на голямата желязна порта, веднага го връщаха със заплашително "НЕ!" Това бе и първата му дресура. Да не се качва върху миндера в кухнята, да не е посмял да проси храна, когато хората се хранят, да не си играе с обувките сложени пред вратата, да не гони кокошките, макар че му бе толкова забавно, когато с писък и плясък с криле се спасяват от него.

- Какво ще го правите този ненормалник? – издума тежко бабата отсреща, която често идваше в двора да се попече на слънце. – Да бяхте го...

- Не приказвай глупости! Аз една муха не мога да затрия та него ли? – отвърна троснато стопанката. Но ето, че един ден стана чудо. Пред портата спря жълтозелена кола и от нея слезе усмихнат къркоос мъж.

- Имали сте далматинчета?

- Беше тя. Раздадохме ги.

- А това какво е? – посочи той кученцето, което любопитно го гледаше.

- Дефектно е.

- Че какво му е? Я ела тука малкия! Как се казва?

- Още няма име.

Човекът приклепна и протегна ръка да го погали. Кученцето приближи плахо и лизна ръката му.

- Че той е много добродушен! Хапе ли?

- По-нататък може и да се настърви...

- Важното е как ще се отнасяме към него. Вземам го. Колко искаш?

- Нищо. Таман ще ни отървеш от него. Не ни трябва второ куче.

- Хайде, Бобо! Да те представя на моята госпожа. Тя днес е рожденичка, ти ще си подаръкът.

- Бобо ли? Кога го измисли?

- Така ми дойде на езика. Виж го – като шарено бобче е.

Симо – така се казваше мъжът, прегърна кутрето и влезе в колата.

Мъничето се сви уплашено в скута му.

- Не се бой, Бобо, стой мирен и скоро ще си бъдеш у дома.

"У дома" беше една нова тухлена къща с голям орех надвиснал над оградата и засенчващ овална тъмозелена маса, около която имаше също такива пластмасови кресла. От вратата започваше зелена морава нашарена като със звезди от цъфнали глухарчета.

- Сега, следва Голямата Изненада – пошушна в ухото му Симо. – Тинче, ела да си получиш подаръка! Стройната млада жена в бял панталон и небесносин пуловер веднага се хареса на Бобо. Той се взря доверчиво в светлите ѝ очи и излая тихичко.

- Чуй го! Поздравява те!

- Миличкото! Ах, колко е сладък!

- Е, родословието му малко се е пообъркало, но виж какъв е здравеняк.

Така Бобо стана член на семейството. От безкрайни грижи така ошишкавя, че коремчето му взе да опира о земята. А шестите пръсти на задните му лапички вече не бяха екзотична атракция, а досадна пречка.

- Трябва да го оперираме – реши семейството.

Потънал в ароматната пяна на шампоана в неговата ваничка, Бобо не подозираше какво го очаква. Ветеринарят – собственикът на Мечо, го приспа, но по средата на операцията, когато му зашиваше едната лапа, кученцето се размърда, усети, че става нещо нередно и се опита да се отскубне. Нова доза упойка го укроти. Известно време подир това ходи с брезентови ботушки. Пречеха му, но после стана най-бързият бегач на дълги разстояния. Неразбираемо защо упорито се дърпаше щом Симо го качваше в колата. Веднъж дори постави рекорд: взе 40 километра подир камиона, с който отиваха за дърва. Тъкмо натовариха, планината се разбушува, небето почерня, затряска и изсипа градушка като орехи. Слисаният Бобо опита да се скрие под камиона, но колата потегли и той, вместо да хукне отново, застана на задните си крачета като катаджия.

- Хайде, влизай, момчето ми! – отвори вратата Симо.

Оттогава Бобо стана редовен пътник. Видеше ли, че стопанинът му тръгва, тичаше да се качи пръв. Превърна се в сянка на Симо. Веднъж рано сутринта той трябваше да отиде в болницата на съседния град. Заклучи кучето и потегли. Когато два часа по-късно Симо излезе, изпод колата му се изсули Бобо. Необяснимо как се измъкнал от дома и тичал цели 15 километра. Но същия ден с Бобо на седалката колата катастрофира. Пристигналата "Пътна помощ" вдигна машината. Изплашеното куче стоеше свито в канавката и изобщо не видя, че Симо замина. Ами сега?! Приключил с процедурата в КАТ и автосервиза, Симо отиде на автостоп до съседното село, за да го откара вкъщи приятелят му. Насреща му весело се втурна Бобо. Умникът често се бе отбивал тук със стопанина си и бе съобразил къде би могъл да го открие.

Времето минаваше. Бобо възмъжа все така послушен и внимателен. Казват, че кучетата придобиват

характера на стопаните си. За него всяка изречена дума беше закон. Симо намери в гората сърничка, открих я с биберон.

- Няма да я закачаш, ще я обичаш и пазиш, нали?

И той бдително следеше чудноватото животинче с дълги крака, което кой знае защо не посяга към неговата съдника, а кротко пасе тревица. Спяха всеки в своя ъгъл на просторния коридор. После сърничката изчезна – пуснаха я на свобода и дървосекачите разказваха, че тичал с лай из гората да я дири.

Никой не предполагаше, че съдбата ще промени живота на Бобо и семейството му. Симо никога не караше безразсъдно лекия автомобил или камиона. Пътищата наоколо във всички посоки бяха изровени, разнищени от пороите, хлъзгави от свлечената глина. Лошото стана на стръмнината почти до асфалтираното шосе. Симо окачи на леката кола малкото ремарке пълно с дърва. Караше ги на приятел в града. На последния завой, отстрани под предните колела, се свлече цял глинест поток, задръсти пътя, подпря возилото, ремаркетото се стовари върху му. Бобо видя как Симо клюмна настрана ударен от отскочило през стъклото дърво. Напразно лаеше, лижеше лицето му. Моторът ръмжеше глухо, но мъжът не помръдваше. Кучето се измъкна през отвореното стъкло, хукна надолу и слезе на шосето. Минаваха кола подир кола забързани и безразлични. Бобо ги пресрещаше с лай, но бързо се отдръпваше от безпощадните колела. Най-подир се зададе дълъг като вагон камион. Движеше се предпазливо, натоварен с големи стъкла за витрини, закрепени здраво в дървени стойки. Кучето се изправи на задните си крака, сключи предните като че ли се моли. Шофьорът учуден наведе глава през стъклото, за да разбере какво иска песът. Намали, почти спря, Бобо продължи да стои изправен, като залая призивно.

- Исканецо да ни каже – рече шофьорът на спътника си. – Виж го, не лае злобарски.

- Остави го, може да иска да го вземем.

- Ами да разберем. Виж го, хубаво, гледано куче. Може и да го приберем.

Щом мъжете слязоха от камиона, Бобо се втурна напред с лай и все се обръщаше да види дали го следват.

- Нецо се е случило. Ще разберем.

И щом кучето влезе в страничната отбивка видяха преобърнатото ремарке, смачканата отгоре кола.

- Викай линейка и пътна помощ!

Шофьорът мина откъм страната на Симо, затъна в хлъзгавата кал и изруга. Измъкна дългото дърво, което бе халосало човека зад волана, над него се затъркаляха другите кръгли пънове. Отдръпна се и те се сринаха едно подир друго в калта пред нозете му. Спътникът му вече бе позвънил по мобилния телефон за помощ и набързо разчисти мястото, за да измъкнат Симо.

- Не бива да го пипаме докато не дойде лекар. Няма кръв, не е натъртен от волана. Явно главата му е ударена.

В това време Бобо наблюдаваше омърлушен. Наостри уши и се спусна до шосето, по което се зададе линейката. Когато положиха Симо на носилката, стигна до колата и понечи да скочи вътре.

- Бягай оттук – опита се да го срита санитарят, но шофьорът на камиона се намеси:

- Остави го. Това куче ни заведе до катастрофата.

Линейката с вой се понесе към болницата. Бобо се втурна подире ѝ, поспря, върна се и зачака до колата. После съобрази нещо и хукна към дома. Знаеше, че Латинка замина, инстинктът му го водеше към селото, където ще намери помощ. С призивен лай подмами двамата младежи, които кротко си пиеха бирата пред магазина.

- Гледай, това е Бобо, кучето на Симо. Защо ли лае?

- Животно! Долаяло му се е.

- Не лае по нас, иска нещо да ни каже.

- Брей, развинтена фантазия имаш! Допивай си бирата и да потегляме.

Но Бобо не отстъпи. Застана пред мотоциклета им, когато надяваха каските и умолително започна да вие.

- Има нещо. Хайде, води ни у вас!

Селските къщи не се заключват. Младежите се помаяха пред портите. Съседката отсреща се показва.

- Няма никой! Тинчето замина на гости, а Симо за дърва. Я, Бобо, защо си тук? Къде е чорбаджията ти?

Бобо застана на задни лапи, лавна кротко, махна с опашка и тръгна към дома. Жената го последва. Като отвори вратата на кухнята, застана до шкафчето с телефона и отново залая.

- На кого да се обадя, моето момче, като не зная номера – смъмри го съседката.

Кучето гледаше умолително към бележника до телефона и жената съобрази. Разгърна го и намери на кого да позвъни.

- Тинче, Бобо ме доведе тук, държи се, сякаш иска нещо да ми каже.

Бобо залая силно и тревожно. Латинка го чу.

- Случило се е нещо. Тръгвам веднага.

... Симо прекара в болницата повече от два месеца. Отначало в кома, после след операция на главата и на крака. Ослепял с едното око и едва съзираш предметите с другото, той тътреше увредения си крайник като се подпираше на бастун. През времето на неговите страдания Бобо стана любимец на болничните служители. Латинка напразно се опита да го отведе вкъщи, когато опасността за живота на Симо премина. Само веднъж, като го смъмри, че вони некъпан, тръгна с нея. Ароматната пяна му припомни първата баня, щастливите мигове, че е здрав, обичан, желан. Сви се в хавлията, с която го загърна Тинчето, сложи глава върху лапите си и от очите му потекоха сълзи.

Латинка го прегърна и зарада. Един светъл и слънчев свят се трошеше на късове, те се разлихаха като метеорити в незначайни посоки. Утешаваше се, че все пак любимият човек е жив, макар и инвалид, че имат дом, може да им се роди и дете.

Пуснаха Бобо при Симо. Кучето внимателно пристъпи към леглото му, лизна отпуснатата на постелята ръка.

- Бобо, приятелчето ми! Вярното ми кученце! Как да ти благодаря?

Бяха му разказали всичко случило се след катастрофата, издирването на Тинка, дежуренето му пред болничната врата. Кучето лижеше ръката му и скимтеше от щастие.

...Ако срещнете по улиците на селото или в града човек с бастун, водещ с къса каишка един далматинец с черни петна, да знаете, че това са Симо и верният му Бобо. Отритнатият син на Марая се оказва истински благородник-болногледач. Той бди над полуслепия си стопанин, превежда го, когато пресичат улиците, търпеливо носи на врата си чантата с продукти. Двамата пазаруват. Бобо спира, когато срещнат познати, изчаква да си поговорят. Вкъщи веднага донася чехлите и премества обувките, където им е мястото. Ако Тинка носи нещо, с готовност се опитва да помогне. И очаква момента, когато ще му разрешат да залюлее кошчето, което докараха от магазина. Подочул е нещо, но знае ли човек, тоест куче?

Захарина ЛАЛОВА